

Sygn. akt VIII Cz 21/15

POSTANOWIENIE

Dnia 23 stycznia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu Wydział VIII Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący : SSO Marek Lewandowski (spr.)

Sędziowie : SO Włodzimierz Jasiński, SO Małgorzata Kończal

po rozpoznaniu w dniu 23 stycznia 2015 r. w Toruniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku (...) *Sp. z o.o. w W.*

z udziałem *P. C.*

o **odtworzenie akt oraz nadanie klauzuli wykonalności**

na skutek **zażalenia wnioskodawcy**

na **postanowienie Sądu Rejonowego w Toruniu**

z dnia **16 października 2014 r.**

sygn. akt *X Co 436/14*

postanawia:

uchylić zaskarżony punkt pierwszy postanowienia i przekazać sprawę w tym zakresie Sądowi Rejonowemu w Toruniu do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 16 października 2014 roku Sąd Rejonowy w Toruniu oddalił wniosek (...)Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. o odtworzenie akt (punkt pierwszy) i nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu z zaznaczeniem przejścia uprawnienia (punkt drugi). W uzasadnieniu rozstrzygnięcia w przedmiocie wniosku o odtworzenie akt Sąd ten stwierdził, że w myśl 716 k.p.c. przesłankami uzasadniającymi odtworzenie akt jest ich zaginięcie lub zniszczenie. W ocenie Sądu a quo w rozpatrywanej sprawie nie doszło do zaginięcia akt, lecz ich zniszczenia na skutek upływu terminu do ich przechowywania. Likwidacja akt na skutek upływu terminu ich przechowywania nie mieści się w pojęciu zniszczenia akt w rozumieniu art. 716 k.p.c.

Zażalenie na odmowę odtworzenia akt, tj. na punkt I (pierwszy) postanowienia złożył wnioskodawca. Skarżący zarzucił naruszenie art. 716 k.p.c. w związku z art. 717 § 1 i 2 k.p.c. poprzez ich nieprawidłowe zastosowanie i odmowę odtworzenia akt, pomimo tego, że zaistniały przesłanki do odtworzenia akt sprawy X Nc 2574/01, a brak odtworzenia akt uniemożliwia wierzycielowi dochodzenie swoich praw. Na podstawie powyższego zarzutu skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez jego uchylenie i odtworzenie akt sprawy X Nc 2574/01 oraz zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Zażalenie jako zasadne prowadziło do uchylecia zaskarżonego postanowienia w punkcie pierwszym i przekazania w tym zakresie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. (...)

Na wstępie należy zauważyć, że w doktrynie i orzecznictwie panuje zgodnie przekonanie, że celem postępowania o odtworzenie akt jest usunięcie przeszkody do dochodzenia, zabezpieczenia lub egzekwowania roszczenia (zob. uzasadnienie wyroku SN z dnia 5 października 2005 r., II CK 748/04, LEX nr 187018). Z kolei w motywach wyroku z dnia 14 lutego 2000 r., II CKN 652/99, LEX 39931, SN wyraził trafny pogląd, że odtworzenie akt sprawy prawomocnie zakończonej nie jest konieczne jedynie wówczas, gdy nie chodzi o wykonanie orzeczenia lub o przedstawienie prawomocnego orzeczenia, a samo istnienie orzeczenia ma stanowić wyłącznie materialnoprawną przesłankę rozstrzygnięcia w późniejszym postępowaniu.

Należy przypomnieć, że w przedmiotowej sprawie wnioskodawca wniósł o odtworzenie akt sprawy zakończonej, której akta zostały zniszczone z uwagi na upływ czasu przewidzianego do ich przechowywania. Wniosek o odtworzenie akt wnioskodawca uzasadnił potrzebą wszczęcia postępowania o nadanie na jego rzecz klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu wydanemu w sprawie, w której akta zostały zniszczone; odtworzenie akt, a w zasadzie tytułu egzekucyjnego, jest niezbędne celem wszczęcia w przyszłości na rzecz wnioskodawcy postępowania egzekucyjnego na podstawie nakazu zapłaty wydanego w sprawie X Nc 2574/01. Nieprzypadkowo do wniosku wnioskodawca dołączył odpis nakazu zapłaty wydanego w ww. sprawie, uzyskany od wierzyciela wymienionego w tytule egzekucyjnym.

Przechodząc do merytorycznej oceny zarzutów zażalenia należy podkreślić, że w orzecznictwie i piśmiennictwie trafnie przyjmuje się, iż dla postępowania o odtworzenie akt nie ma żadnego znaczenia przyczyna i miejsce zniszczenia lub zaginięcia akt, np. czy stało się to w sądzie, czy poza jego siedzibą; czy jest następstwem przestępstwa, czy też zagubienia w nieustalonych okolicznościach. Generalnie bowiem w zasadzie w każdym przypadku zaginięcia lub zniszczenia akt sprawy należy dokonać ich odtworzenia w odpowiednim zakresie. Zasadę tę wyraża art. 717 § 1 k.p.c., którego kategoryczne brzmienie („sąd wszczyna”) prowadzi do wniosku, iż wszczęcie tego postępowania w razie stwierdzenia zaginięcia lub zniszczenia akt jest co do zasady obligatoryjne (por. M. Machnij, Postępowanie o odtworzenie zaginionych lub zniszczonych akt, Monitor Prawniczy 2003, nr 1, s. 22).

W opinii Sądu Okręgowego nie zasługuje na akceptację pogląd Sądu a quo, że likwidacja akt z powodu upływu okresu ich przechowywania nie stanowi przypadku zniszczenia akt w rozumieniu art. 716 k.p.c. Odmiennie zapatrywanie znajduje potwierdzenie w orzecznictwie Sądu Najwyższego i wypowiedziach piśmiennictwa. Nieprzypadkiem w uzasadnieniu uchwały z 24 stycznia 2007 r., III CZP 147/06, LEX 209047, Sąd Najwyższy zauważył, że na gruncie rozpatrywanego zagadnienia prawnego powódka wystąpiła po raz drugi przeciwko pozwanemu z żądaniem orzeczenia eksmisji tylko dlatego, iż utraciła wydany wcześniej wyrok uwzględniający powództwo tej samej treści, **a zniszczenie akt sprawy (po upływie okresu ich przechowywania) uniemożliwia wydanie jej tytułu wykonawczego**. Implicite Sąd Najwyższy przyjął zatem, że pojęcie zniszczenia akt obejmuje sytuacje zniszczenia (likwidacji) akt po upływie okresu ich przechowywania.

Zdaniem Sądu II instancji zgodzić się więc należy ze skarżącym, że Sąd Rejonowy uchylił się od rozpoznania istoty sprawy w rozumieniu art. 386 § 4 k.p.c., bezzasadnie przyjmując a limine, że nie doszło in casu do zniszczenia akt sądowych.

Przy ponownym rozstrzygnięciu sprawy Sąd Rejonowy oceni, czy wnioskodawca jest osobą legitymowaną do złożenia wniosku o odtworzenie akt w rozumieniu art. 718 § 1 k.p.c., w szczególności czy nabył on wierzycielność od podmiotu wymienionego w przedmiotowym nakazie zapłaty. Nie budzi zaś żadnych wątpliwości Sąd II instancji, że na przeszkodzie do uwzględnienia wniosku nie stoi upływ terminów przewidzianych w art. 718 § 2 k.p.c., skoro terminy te odnoszą się jedynie do wniosków o odtworzenie akt mających znaczenie konstytutywne, składanych w warunkach określonych w art. 717 § 2 k.p.c. Rozstrzygając ponownie w przedmiocie odtworzenia akt Sąd a quo winien również wziąć pod uwagę, że podstawowym celem tego postępowania jest umożliwienie kontynuacji postępowania,

będącego w toku, lub **ustalenie treści prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie w celu jego wykonania** lub wykorzystania w inny sposób. Nie ma przy tym w każdym przypadku konieczności drobiazgowego odtwarzania całości akt sprawy zaginionej lub zniszczonej. W świetle art. 716 k.p.c. rozróżnić należy bowiem odtworzenie akt sprawy będącej w toku od odtworzenia akt sprawy prawomocnie zakończonej. W pierwszym przypadku odtwarza się w miarę możliwości całość zaginionych lub zniszczonych akt, natomiast w drugim przypadku – **tylko orzeczenie kończące postępowanie w sprawie** oraz tę część akt, która jest niezbędna do ustalenia jego treści i do wznowienia postępowania.

Z podanych względów Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 zd. 1 k.p.c. i 13 § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji. Natomiast o kosztach postępowania zażaleniowego orzeknie Sąd I instancji w rozstrzygnięciu kończącym postępowanie w sprawie (art. 108 § 2 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).